

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії педагогічно-
психологічних і соціальних дисциплін
(протокол № 1 від «30» 08 2023р.)

Голова циклової комісії Романа МИХАЙЛИШИН

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ (ЗАГАЛЬНА, ВІКОВА, ПЕДАГОГІЧНА)»

Освітньо-професійний рівень	«фаховий молодший бакалавр»
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітньо-професійна програма	Початкова освіта
Форма навчання	денна

**Силабус курсу «Психологія (загальна, вікова, педагогічна)»
2023-2024 навчального року**

Назва курсу	«Психологія (загальна, вікова, педагогічна)»
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського, 7.
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 013 Початкова освіта
Викладач курсу	Колобич Оксана Петрівна
Контактна інформація викладачів	oksana.kolobych@lnu.edu.ua oksana.kolobych@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7, каб.58). Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/psykholohiia-zahal-na-vikova-pedahohichna-spetsial-nist-013-pochatkova-osvita
Інформація про курс	Нормативна навчальна дисципліна вивчається студентами I-II-го курсів, спеціальності 013 Початкова освіта впродовж другого семестру в обсязі 2 кредитів та третього семестру в обсязі 2 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання про психологію загальну, вікову і педагогічну та сформувати уміння визначати особливості протікання різних психічних явищ особистості. Курс спрямований на вивчення предмету, структури і завдань загальної, вікової та педагогічної психологій, загальних закономірностей розвитку та навчання особистості на різних вікових етапах.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни є: сприяти усвідомленню студентами значення психології для професійної комунікації та формуванню практичних умінь в психолого-педагогічній діяльності. Для досягнення мети визначаються такі цілі: - засвоєння фундаментальних законів, принципів, основних ідей загальної, вікової та педагогічної психології; - оволодіння такими базовими поняттями психології, як психічні явища, психічні процеси, психічні властивості, психічні особливості; - засвоєння відомостей про психічний розвиток людини на різних етапах онтогенезу, підходи до періодизації психічного

	розвитку особистості та основні психологічні закономірності процесу навчання та виховання.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів : Растр-7, 2019. 172 с. 2. Савчин М. В., Василенко Л. А. Вікова психологія: навч. посібник, 5-ге видання, перероблене, доповнене. Київ : ВЦ «Академія», 2021. 376 с. 3. Савчин М. В. Загальна психологія : навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 344 с. 4. Сергеєнкова О.П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 376 с. 5. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Вікова та педагогічна психологія: навч. посібник. Київ : Просвіта, 2019. 400 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Власова О. І. Педагогічна психологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2013. 480 с. 2. Євтух М. Б., Лузік Е. В., Ладогубець Н. В., Ільїна Т. В. Педагогічна психологія : підручник. Київ : Кондор, 2018. 420 с. 3. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 128 с. 4. Левус Н. І., Волошок О. В. Педагогічна психологія в схемах і таблицях : навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка; Артос, 2015. 340 с. 5. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ: Каравела, 2019. 264 с. 6. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 272 с. 7. Сергеєнкова О.П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ : Центр навч. літ., 2019. 168 с. 8. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Загальна психологія: навч. посібник. Київ : Каравела, 2012. 464 с. 9. Степанов О. М. Педагогічна психологія : навч. посібник. Київ: Академвидав. 2011. 416 с. 10. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 418 с. 11. Токарева Н. М. Основи педагогічної психології : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2013. 223 с. <p>ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Власова О. І. Педагогічна психологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2013. 480 с. URL: http://lecture.in.ua/vlasova-oi-pedagogichna-psihologiya-navchposibnik-k-libide.html 2. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний

	<p>посібник. Львів : Растр-7, 2019. 172 с. URL: http://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/підручник-2018-колобич-P7.pdf.</p> <p>3. Сергеєнкова О.П. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2012. 168 с. URL: https://westudents.com.ua/knigi/518-pedagogchna-psihologiya-sergnkova-op.html.</p> <p>4. Сергеєнкова О.П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія: навч. посібник. Київ : Центр учб. літ., 2012. 168 с. URL: https://ukrtextbook.com/vikova-psixologiya-sergeyenkova-o-p/</p> <p>5. Степанов О. М. Педагогічна психологія : навчальний посібник. Київ: Академвидав. 2011. 416 с. URL: https://academiapc.com.ua/product/271</p> <p>6. Токарева Н. М. Основи педагогічної психології : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2013. 223 с. URL: http://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/handle/0564/1758</p>
Тривалість курсу	2-3 семестри, 120 годин, 4 кредити.
Обсяг курсу	70 годин аудиторних занять, з них: лекції - 36 год., практичні заняття – 34 години ; самостійна робота - 50 годин.
Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – категорійно-понятійний апарат психології; – етапи становлення психологічної науки та її місце в системі сучасних наук; – способи відображення індивідом предметів та явищ навколишньої дійсності; – сутність та функції несвідомого, свідомого; – особливості протікання пізнавальних психічних процесів; – структуру особистості та етапи її розвитку, особливості міжособистісної взаємодії та спілкування; – різновиди та форми людських переживань; – індивідуально-типологічні особливості особистості; – теоретичні підходи до онтогенезу психіки людини; – основні закономірності вікових змін психіки людини; – основи вікової психології: предмет, методи, основні закономірності, принципи і структуру науки, її сучасні теоретичні концепції; – основи педагогічної психології: психологічні особливості навчання та виховання, види соціальних інститутів виховання і методів формування творчо активної особистості на різних етапах онтогенезу, психологічну сутність педагогічної діяльності. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – працювати з науковою психологічною літературою; – вільно оперувати понятійним апаратом; – психологічно свідомо підходити до розв’язання професійних та особистих проблем; – визначати особливості протікання різних психічних процесів;

	<ul style="list-style-type: none"> – розрізняти емоційні переживання особистості; – розрізняти види темпераменту та прояви характерологічних особливостей людини; – пояснити складові елементи структури особистості та ролі несвідомого і свідомого в психічній діяльності людини; – вступати у наукові дискусії щодо вікової мінливості психіки людини; – розрізняти вікові та індивідуальні особливості психіки; – надавати практичні рекомендації щодо подолання вікових криз особистості з урахуванням вікових відмінностей психіки. <p>Студенти набудуть компетентності:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК 1. Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.</p> <p>СК 7. Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.</p> <p>СК 9. Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.</p> <p>СК 13. Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.</p> <p>СК 14. Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.</p>
Програмні результати навчання	<p>РН 5. Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів;</p> <p>РН 8. Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі;</p> <p>РН 10. Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи;</p> <p>РН 11. Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу;</p> <p>РН 14. Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.</p>
Ключові слова	<p>Психологія, загальна психологія, вікова психологія, педагогічної психологія, психічні явища, психічні процеси, психічні властивості, психічні особливості</p>
Формат курсу	<p>Очний (денний).</p>

	Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці 3 семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань зі вступу до спеціальності, педагогіки, анатомії, фізіології дітей шкільного віку достатніх для сприйняття категоріального апарату з дисципліни.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, дискусії, бесіди з тем, виступи, психодіагностичні методики, виконання практичних завдань, творчі індивідуальні, групові та підгрупові завдання.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор. Наявність інтернет-зв'язку.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Поточний контроль знань студентів відбувається під час проведення семінарсько-практичних занять. Модульний контроль проводиться 2 рази впродовж 2-3 семестру. 3 семестр закінчується здачею іспиту з навчальної дисципліни. Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.</p> <p>Оцінювання знань студентів здійснюється впродовж семестру за 100-бальною шкалою за такими видами робіт:</p> <p>2 семестр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модульні контрольні роботи. Програмою передбачено 2 модульні контрольні роботи, за які студент може отримати максимально 20 балів ($2 \times 10 = 20$); - семінарсько-практичні заняття. За виконання семінарсько-практичних занять студент може впродовж семестру отримати 30 балів. Програмою передбачено б семінарсько-практичних занять. За одне заняття студент отримує 5 балів. <p>3 семестр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модульні контрольні роботи. Програмою передбачено 2 модульні контрольні роботи, за яку студент може отримати максимально 20 балів; - семінарсько-практичні заняття. За виконання семінарсько-практичних занять студент може впродовж семестру отримати 30 балів. Програмою передбачено 7 семінарсько-практичних занять ($5 \times 4 = 20 + 2 \times 5 = 10$). <p>Іспит передбачає три питання. Перше і друге питання - це усна відповідь студента, оцінюється по 20 балів кожне питання. Третє питання - дати визначення психологічних термінів (2) і оцінюється в 10 балів. Максимальна кількість балів 50.</p> <p>Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і</p>

	<p>характеризуватимуться самостійність суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студент заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія як наука. Об'єкт та предмет психології. 2. Галузі психології. Практичне значення психології. 3. Методи вивчення психіки людини. 4. Умови та чинники формування психіки людини. 5. Види відчуттів та їхня класифікація. 6. Види сприймання та їхня класифікація. 7. Поняття про пам'ять та її основні функції. Види пам'яті. 8. Види мислення та їхня класифікація. 9. Поняття про мовлення та його функції. Види мовлення. 10. Поняття про уяву. Функції уяви. Види уяви та їхня класифікація. 11. Уява і творчість. Шляхи створення образів уяви. 12. Поняття про увагу та її основні функції. Основні властивості уваги. Види уваги. 13. Поняття про індивід, індивідуальність, особистість. 14. Поняття про темперамент та його провідні риси. Типи темпераменту та їхня психологічна характеристика. 15. Поняття про характер та його провідні риси. Чинники формування характеру. 16. Поняття про здібності та їхню природу. Види здібностей. 17. Поняття про спілкування, його структура та функції. Види спілкування. 18. Форми, засоби та стилі спілкування. 19. Поняття про соціальні групи. Види соціальних груп. 20. Міжособистісні стосунки в групі. 21. Поняття про емоції та почуття, їхні властивості та основні функції. Види емоцій і почуттів. 22. Діяльність як форма активності особистості. Структура діяльності. 23. Засоби діяльності та провідні види діяльності. 24. Загальне поняття про вольову діяльність людини. Вольові дії людини. 25. Поняття про здібності. Види здібностей. 26. Педагогічні здібності. Рівні розвитку здібностей. 27. Сутність, об'єкт і предмет вікової психології. 28. Поняття про вік. Основні проблеми та завдання вікової психології.

	<p>29. Місце вікової психології в системі психологічних наук. Розділи вікової психології.</p> <p>30. Вікова періодизація життєвого шляху людини.</p> <p>31. Специфіка застосування методів психологічних досліджень у роботі з дітьми.</p> <p>32. Особливості психічного розвитку новонароджених.</p> <p>33. Психічний розвиток немовляти.</p> <p>34. Розвиток психічних процесів у ранньому дитинстві.</p> <p>35. Розвиток емоційно-вольової сфери у ранньому дитинстві.</p> <p>36. Криза трьох років і шляхи її подолання.</p> <p>37. Розвиток психічних процесів у дитини дошкільного віку.</p> <p>38. Психологічна характеристика навчальної діяльності молодших школярів.</p> <p>39. Формування психологічної готовності дітей до навчання в школі.</p> <p>40. Розвиток психічних процесів молодшого школяра.</p> <p>41. Особливості емоційно-вольової сфери молодшого школяра. Криза семи років.</p> <p>42. Криза підліткового віку, її соціально-психологічні та внутрішньо-біологічні причини, шляхи подолання.</p> <p>43. Формування самосвідомості та Я-концепції у підлітковому віці.</p> <p>44. Особливості психічних процесів, емоцій та волі старшого школяра.</p> <p>45. Формування особистості старшого школяра. Криза юнацького віку. Особливості спілкування у юнацькому віці.</p> <p>46. Завдання та проблеми педагогічної психології.</p> <p>47. Зв'язок педагогічної психології з іншими галузями психології.</p> <p>48. Експеримент, спостереження, анкетування, аналіз продуктів діяльності - методи педагогічної психології та їх психологічна характеристика.</p> <p>49. Суть та завдання психології виховання.</p> <p>50. Професійно важливі якості особистості вчителя. Зміст педагогічних здібностей та їх структура.</p> <p>51. Загальна характеристика педагогічного спілкування.</p> <p>52. Бар'єри, які заважають ефективності педагогічного спілкування.</p> <p>53. Навчальна мотивація. Чинники навчальної мотивації. Види навчальних мотивів.</p> <p>54. Контроль в навчальній діяльності.</p> <p>55. Показники та критерії вихованості особистості.</p> <p>56. Типи педагогічного спілкування та роль особистості педагога у перевихованні.</p> <p>57. Структурні компоненти педагогічної діяльності.</p> <p>58. Культура педагогічного спілкування. Основні причини труднощів у педагогічній взаємодії.</p> <p>59. Психологія педагогічного колективу.</p> <p>60. Професійно важливі якості керівника навчального закладу.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
2 семестр			
Змістовий модуль I. Предмет психології та діяльність особистості			
1.	Тема 1. Предмет психологічної науки	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год	
2.	Тема 2. Методи психології	Лекція – 2 год, самостійна робота – 1 год	
3.	Тема 3. Розвиток психіки і свідомості	самостійна робота – 2 год	
4.	Тема 4. Психологічна структура особистості	Семинар – 2 год, самостійна робота – 4 год	
5.	Тема 5. Соціальні групи	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год	
6.	Тема 6. Психологічна характеристика діяльності і активності людини	Семинар – 2 год, самостійна робота – 2 год	
7.	Тема 7. Мова і мовлення. Спілкування	Семинар – 2 год, самостійна робота – 2 год	
8.	Тема 8. Увага	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год	
9.	Тема 9. Вивчення індивідуальних особливостей уваги. Модульна контрольна робота 1.	Практичне заняття – 2 год	
Змістовий модуль II. Пізнавальна, емоційно-вольова та індивідуальна сфери особистості			
10.	Тема 10. Відчуття і сприймання	Лекція – 2 год, самостійна робота – 1 год	
11.	Тема 11. Визначення індивідуальних властивостей пам'яті	Практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год	
12.	Тема 12. Мислення	Семинар – 2 год, самостійна робота – 2 год	
13.	Тема 13. Уява	Лекція – 2 год	
14.	Тема 14. Емоції і почуття	Семинар – 2 год, самостійна робота – 2 год	
15.	Тема 15. Воля	Лекція – 2 год, самостійна робота – 1 год	

16.	Тема 16. Темперамент	Лекція – 2 год, самостійна робота – 1 год	
17.	Тема 17. Характер	Лекція – 2 год	
18.	Тема 18. Здібності. Модульна контрольна робота 2.	Практичне заняття – 2 год	
3 семестр			
Змістовий модуль III. Вікова психологія			
19.	Тема 19. Вікова психологія як наука.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	06.09.23
20.	Тема 20. Методи вікової психології	Семінар – 2 год, самостійна робота – 2 год	13.09.23
21.	Тема 21. Закономірності розвитку психіки людини	Семінар – 2 год, самостійна робота – 2 год	20.09.23
22.	Тема 22. Психологічні особливості новонароджених та немовлят	Лекція – 2 год	27.09.23
23.	Тема 23. Важливі досягнення раннього дитинства	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год	04.10.23
24.	Тема 24. Психологічні особливості дошкільника	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год	11.10.23
25.	Тема 25. Психологічні особливості розвитку молодшого школяра	Лекція – 2 год, сам. робота – 2 год	18.10.23
26.	Тема 26. Психологічна характеристика навчальної діяльності молодшого школяра	Семінар – 2 год	25.10.23
27.	Тема 27. Психологічні особливості підлітків	Лекція – 2 год	01.11.23
28.	Тема 28. Особливості психічного розвитку в юнацькому віці	Семінар – 2 год	08.11.23
29.	Модульна контрольна робота 3.	Практичне заняття – 2 год	15.11.23
Змістовий модуль IV. Педагогічна психологія			
30.	Тема 29. Педагогічна психологія як наука	Лекція – 2 год, сам. робота – 4 год	22.11.23
31.	Тема 30. Психологія навчання	Семінар – 2 год	29.11.23
32.	Тема 31. Предмет і завдання психології виховання	Лекція – 2 год, сам. робота – 2 год	06.12.23
33.	Тема 32. Психологічні аспекти виховання	Семінар – 2 год	13.12.23
34.	Тема 33. Психологія педагогічної діяльності	Лекція – 2 год, самостійна робота – 2 год	20.12.23
35.	Тема 34. Педагогічні здібності особистості	Семінар – 2 год, сам. робота – 2 год	27.12.23
36.	Модульна контрольна робота 4.	Практичне заняття – 2 год	03.01.24